

AVGJØRELSE I NASJONAL TVISTELØSNINGSNEMND FOR HELSE- OG OMSORGSSEKTOREN

Hdir-sak 14/11880, Nemd-sak 14/2015

Dato: 27.3.2015

Tvisteløsningsnemnda for helse- og omsorgssektoren: Hanne Harlem (leder), Olav Aarø (kommuneadvokat, Ålesund kommune), Wenche Folberg (rådmann, Narvik kommune), Oddvar Emil Larsen (samhandlingsleder, Helse Nord RHF) og Liv Lunde (seniorrådgiver, Nærings- og fiskeridepartementet).

Parter: X HF og X kommune

Sammendrag: Saken gjelder krav om betaling for utskrivningsklar pasient. En pasient uten fast bosted ble meldt utskrivningsklar den 4. juli 2014, og kommunen meldte at den kunne gi pasienten forsvarlig tilbud i hjemmet. Sykehuset var av den oppfatning at den ikke kunne skrive ut pasienten som hadde behov for pleie og omsorg fra kommunens helse- og omsorgstjeneste når vedkommende ikke hadde et sted å bo, og pasienten ble værende på sykehuset frem til 22. august 2014. Tvisteløsningsnemnda kom til at helseforetaket ikke hadde krav på betaling i denne perioden.

Saksgang: X HF ba i brev 19.12.2014 tvisteløsningsnemnda for helse- og omsorgssektoren avgjøre tvisten med X kommune. X kommune innga 12.02.2015 tilsvarende i saken.

Saksforhold: I midten av mars 2014 ble pasienten innlagt på nevrokirurgisk avdeling ved X universitetssykehus med en ryggmargsskade. Pasienten ble i slutten av mars overført til spinalenheten ved sykehuset for rehabilitering.

Pasienten valgte tidlig i sykehusoppholdet å si opp leiligheten sin fordi pasienten vurderte at mulighetene for å være selvhjulpne ville være svært begrenset der. Den 14. april 2014 søkte pasienten om kommunal bolig/omsorgsbolig.

Den 19. mai 2014 ble det sendt en skriftlig vurdering av pasientens hjelpebehov etter skaden fra spinalenheten ved sykehuset til X kommune. Det var også muntlig kontakt mellom sykehuset og kommunen om pasientens hjelpebehov etter utskrivning.

Den 4. juli 2014 ble pasienten meldt utskrivningsklar, og kommunen ga sykehuset beskjed om at den fra dette tidspunktet kunne gi pasienten forsvarlig oppfølging i hjemmet. Samme dag søkte pasienten om korttids plass på sykehjem. Den 15.7.2014 fikk pasienten avslag på søknaden om kommunal bolig og korttids plass på sykehjem. Sykehuset bistod pasienten med å klage på vedtaket.

Pasienten ble værende på sykehuset frem til 22. august 2014. Pasienten flyttet da inn i egen bolig.

X HF har i det vesentligste anført: Kommunens betalingsplikt oppsto da pasienten ble meldt utskrivningsklar den 4. juli 2014. Sykehuset kan ikke skrive ut en pasient med behov for pleie og omsorg fra kommunens helse- og omsorgstjeneste når vedkommende ikke har et sted å bo. At X kommune ga beskjed om at den kunne yte helse- og omsorgstjenester i hjemmet, kan ikke likestilles med at den ga beskjed om at den kunne ta imot pasienten.

Partene har avtalt at "*pasienten kan ikke skrives ut før kommunen har gitt beskjed om kommunen kan ta imot pasienten*". Denne bestemmelsen hindret sykehuset i å skrive ut

pasienten. Kommunen kunne ikke ta imot pasienten før det forelå en bolig eller institusjonsplass der pasienten kunne ta imot helse- og omsorgstjenester.

X kommune har i det vesentligste anført: Forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter § 13 bestemmer at et vilkår for betalingsplikt er at kommunen gir beskjed om at den ikke kan ta imot pasienten. Kommunen har hele tiden vært klar på at den kunne gi et forsvarlig helse- og omsorgstilbud i hjemmet.

Etter kommunens oppfatning hadde ikke pasienten krav på hjelp til å finne bolig, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-7. Men selv om pasienten var omfattet av § 3-7, ligger det ikke til sykehuset å føre tilsyn med eller gebyrlegge kommunen for overtredelse av denne bestemmelsen.

Tvisteløsningsnemnda bemerker: Tvisteløsningsnemnda legger til grunn at tvisten gjelder betaling etter forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter kapittel 3, og at kapittel 6 i tvisteløsningsnemndas saksbehandlingsregler får anvendelse ved tvisteløsningsnemndas behandling av tvisten. Forskriften endret 01.01.2015 navn fra forskrift om kommunal medfinansiering av spesialisthelsetjenesten og kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter til forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter.

Saken gjelder spørsmålet om kommunen har plikt til å betale for en pasient som ble værende på sykehus etter at den var meldt utskrivningsklar.

Betalingsplikten etter forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter gjelder for personer som er folkeregistrert i kommunen, jf. forskriften § 2 første ledd. Tvisteløsningsnemnda forstår det slik at begge parter er av den oppfatning at X kommune har plikt til å betale for pasientens sykehusopphold dersom vilkårene er til stede, og tvisteløsningsnemnda legger dette til grunn.

En pasient er utskrivningsklar når lege på sykehus vurderer at det ikke er behov for ytterligere behandling i spesialisthelsetjenesten, jf. forskriften § 9. Pasienten kan fra dette tidspunktet overføres til kommunens helse- og omsorgstjeneste, jf. forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter § 12 første ledd:

"Sykehuset kan overføre utskrivningsklar pasient når kommunen har bekreftet at et kommunalt helse- og omsorgstjenestetilbud til pasienten er klart."

Bestemmelsen innebærer at sykehuset har plikt til å ta vare på pasienten frem til kommunen har gitt beskjed om at den kan gi det helse- og omsorgstilbud pasienten har krav på. Når kommunen gir beskjed om at den er klar til å ta imot pasienten, kan pasienten skrives ut. I tjenesteavtale for samhandling om inn- og utskrivning, mellom kommuner, X HF og X Sykehus innen somatisk sektor punkt 7.3 er det avtalt at *"pasienten kan ikke skrives ut før kommunen har gitt beskjed om kommunen kan ta imot pasienten"*. Tvisteløsningsnemnda oppfatter at bestemmelsen er i samsvar med § 12 i forskriften.

Dersom kommunen gir beskjed om at den ikke kan ta imot pasienten eller ikke svarer på sykehuset varsel om utskrivningsklar pasient, inntreer kommunens betalingsplikt, jf. forskriften § 13 andre ledd:

"Betalingsplikten inntreer fra og med det døgnet pasienten blir erklært utskrivningsklar og vilkårene i § 8 til § 10 er oppfylt, og kommunen har gitt beskjed om at den ikke kan"

ta imot pasienten. Betalingsplikten inntreer også dersom kommunen ikke har svart på varselet etter § 10 om utskrivningsklar pasient."

Tvisteløsningsnemnda legger til grunn at forskriftens løsning er at sykehuset kan skrive ut pasienten og ved det overføre ansvaret for pasienten til kommunens helse- og omsorgstjeneste når kommunen gir beskjed om at et kommunalt helse- og omsorgstilbud til pasienten er klart, jf. § 12. Sykehuset har på dette tidspunktet vurdert at pasienten ikke har behov for ytterligere behandling i spesialisthelsetjenesten, og det er opp til kommunen å vurdere hvilket behov pasienten har for kommunale helse- og omsorgstjenester.

Partene er enige om at kommunen ga beskjed om at den kunne ta imot pasienten da pasienten ble meldt utskrivningsklar. Sykehuset kunne fra det tidspunktet skrive ut pasienten og overføre pasienten til kommunens helse- og omsorgstjeneste. Dette gjelder selv om sykehuset var av den oppfatning at kommunen hadde plikt til å medvirke til å skaffe pasienten bolig etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-7. At det for sykehuset var uklart hvor pasienten skulle etter utskrivning, var et resultat av pasientens boligsituasjon, ikke manglende helse- og omsorgstjenester fra kommunen. En tilsvarende situasjon vil kunne oppstå også der en pasient ikke har behov for helse- og omsorgstjenester fra kommunen, men er uten bolig på tidspunkt for utskrivning. Vurderingen av hva som følger av helse- og omsorgstjenesteloven er kommunens ansvar. Dersom sykehuset mener kommunen tok feil, måtte de eventuelt oppfordre pasienten til å klage til fylkesmannen.

Tvisteløsningsnemndas konklusjon blir etter dette:

X HF har ikke krav på betaling for utskrivningsklar pasient som ble værende på sykehus i perioden 04.7.2014 – 22.8.2014.

Oslo, 27.03.2015

Hanne Harlem
Leder